

культуру сталого розвитку через систему правових, освітніх, виховних, просвітницьких, інформаційних та інших підходів.

Література:

1. Законодавчі акти наведено у відповідності до офіційного сайту Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Андрейцев В.І. Екологічне право: Курс лекцій: Навч. посібник для юрид. фак. вузів / В.І. Андрейцев. К., Вентурі, 1996. 208 с.
3. Балюк Г.І. Конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частини): навч. посібник. Вид. 2-е, виправлене і доповнене. Чернівці: Кондратьєв А.В., 2020. 204 с.
4. Краснова М.В., Краснова Ю.А. Екологічне право України. Загальна частина: підручн. К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2021. 190 с.
5. Позняк Е.В. Принцип формування екологічної культури в Україні: проблеми теоретико-правового змісту та перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2021. Вип. 3(118). С. 92–99.
6. Науково-практичний коментар до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» / Н.Р. Малишева, М.І. Єрофєєв. Харків : Право, 2017. 416 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-359-3-34>

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУДНОБУДУВАННЯ І СУДНОРЕМОНТУ

Хачатуров Едуард Борисович

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
керівник Навчально-наукового Центру «Технопарк НУК»
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Стабільний економічний розвиток країни головним чином залежить від успішного функціонування підприємств промислового комплексу. Грошові кошти, які заробляють такі підприємства, у своїй господарській діяльності, є найбільш стабільним джерелом поповнення прибуткової частини Державного бюджету України. Суднобудівна промисловість має

всі необхідні передумови для того, щоб в майбутньому, після закінчення війни, посісти провідне місце в подальшому економічному розвитку країни:

– по-перше, Україна як морська держава зберегла, на теперішній час, потужну суднобудівну базу: біля 21 суднобудівних та судноремонтних підприємств. Вони продовжують вносити значні грошові кошти до Державного бюджету країни;

– по-друге, Україна знаходиться усередині переміщення центрів суднобудування на схід. Крім того, суднобудівна промисловість є комплексною і сприяє розвитку багатьох суміжних галузей та видів виробництв, таких як чорна та кольорова металургія, енергопостачання, транспортна галузь та ін. [1].

До того ж, суднобудівна промисловість унаслідок трудомісткості вимагає залучення значної кількості робітників, сприяючи тим самим зайнятості населення. Таким чином, суднобудівна промисловість виконує важливу економічну, політичну і соціальну функції та створює об'єднуючий виробничий ефект не тільки в самих підприємствах галузі, але й в суміжних галузях промисловості. Однією з умов стабільної роботи суднобудівних підприємств є правовий механізм державної підтримки, який забезпечується, зокрема за рахунок прямих дотацій з Державного бюджету та низьких відсоткових ставок за кредитами. Показовим є те, що уряд Євросоюзу на сьогодні не відмовився від підтримки суднобудівної галузі. Крім того, посол Данії в Україні заявив про готовність Данських компаній допомогти м. Миколаєву повернути статус міста суднобудівників шляхом модернізації і впровадження інноваційних технологій, матеріалів у промислове виробництво, за наявності існуючого величезного потенціалу в місті. Зараз це складно через військову ситуацію, але можливо обговорювати проекти організаційно-правових заходів щодо формату і вірогідного регламенту забезпечення співробітництва Сторін [2].

Отже, важливим завданням адміністративно-правової науки, у даному випадку, є конструювання ефективних засобів та створення механізмів державної підтримки з урахуванням особливостей і закономірностей розвитку економіки України в цілому та національної суднобудівної промисловості, зокрема з використанням можливості співробітництва з іноземними партнерами [3].

Тому, враховуючи об'єктивну необхідність посилення державного регулювання господарсько-правових відносин у сфері суднобудівної промисловості, а відтак, необхідність запровадження цілісної системи програмування її розвитку та постійної модифікації засобів господарсько-правового регулювання в процесі виконання таких програм, обґрунтовано завдання виведення організаційно-господарських відносин з підприємствами галузі на новий рівень.

На основі з'ясування виробничої спорідненості суднобудівної та судноремонтної діяльності, враховуючи той факт, що більшість суднобудівних підприємств, на теперішній час, перекваліфіковано у судноремонтні, беручи до уваги економічну перспективність судноремонтного виробництва, є висновок про доцільність визнання державою судноремонтної діяльності пріоритетною галуззю промисловості і поширення на неї спеціального режиму господарювання, котрій був передбачений ЗУ «Про заходи державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні», а також запропоновано прийняти окрему Програму економічного розвитку цієї галузі [4].

За такого, підприємства суднобудівної галузі зберегли з радянських часів значну виробничу базу і за умови виваженої державної економічної політики, суднобудування може стати однією з ключових галузей промисловості в державі. В Україні діє значна кількість суднобудівних, судноремонтних підприємств, розташованих на Півдні і в центрі країни, що становлять цілісний виробничий сектор економіки, який має певну інфраструктуру. Тому можна рахувати про вплив суднобудування на загальний стан економіки, створюючи синергетичний ефект не тільки в самій галузі, а й суміжних галузях та видах виробництв.

Література:

1. Письменна К. С. Господарсько-правове забезпечення стимулювання розвитку суднобудування та судноремонту / К. С. Письменна.-Харків: Видавництво «ФІНН», 2009. 184 с.
2. Режим доступу: <https://usm.media/sudnobudivni-zavodi-mikolaeva-mozhut-konkuruvati-zi-svitovimi-verfyami>. 07.12.2023р.
3. Кинах А. Судостроение Украины: нужны эффективные стимулы / А. Кинах // Судостроение и судоремонт. 2005. № 2 (11). С. 3–5.
4. Національна політика в галузі судноплавства і судноремонту та перспективи її розвитку [Електронний ресурс]: (доповідь президента АСУ В. М. Гуреева на загальних зборах Асоціації суднобудівників України «Укрсудпром» 17.05.2006 р.) / Гуреев В. М. К., 2009. Режим доступу: <http://www.ukrsudo.kiev.ua/index.php?id=212>.